

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 7. novembra 2022. godine
Br. ref.:RK 2070/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI32/22

Podnosilac

Vëllezërit Neziraj d.o.o.

**Ocena ustavnosti Rešenja Vrhovnog suda Kosova,
E.Rev. br. 14/2021, od 6. oktobra 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela kompanija "Vëllezërit Neziraj" d.o.o sa vlasnikom Shaban Neziraj, sa mestom stanovanja u selu Gornja Luka, opština Dečane (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koju zastupa Idriz Ibraj, advokat u Opštini Peć.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Rešenje Vrhovnog suda Kosova [E.Rev. br. 14/2021] od 6. oktobra 2021. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa rešenjem Apelacionog suda Kosova [Ae. br. 196/20] od 30. decembra 2020. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud) i Presudom Osnovnog suda u Prištini, Odeljenje za Privredna pitanja [V.E.K. br. 329/17] od 4. marta 2020. godine (u daljem tekstu: Osnovni sud).
3. Podnosilac zahteva je osporeno rešenje primio dana 4. novembra 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene Presude, kojom je, po navodima, tvrdi da su podnosiocu zahteva povređena prava i osnovne slobode koje su zagarantovane članovima 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 49 [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 4, člana 21. [Opšta načela] kao i na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred sudom

6. Dana 4. marta 2022. godine, podnosilac zahteva je preko pošte podneo zahtev pred Ustavnim sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 16. marta 2022. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu Krasniqi Gjyqtare za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija : Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Remzije Istrefi Peci (članovi).
8. Dana 18. marta 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva.
9. Dana 18. marta 2022. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i istom je prosledio i jednu kopiju zahteva.
10. Dana 18. marta 2022. godine, Sud je takođe zatražio od Osnovnog suda da obavesti Sud u vezi sa datumom kada je podnosilac zahteva primio osporeni akt. Osnovni sud nije podneo Sudu zatraženi dokument.
11. Dana 9. avgusta 2022. godine, Sud je zatražio od Pošte Kosova da se evidentuje datum podnošenja koverta u poštu od strane podnosioca zahteva.
12. Dana 9. avgusta 2022. godine, Sud je ponovio zahtev ka Osnovnom sudu u vezi sa obaveštenjem Suda o datumu kada je podnosilac zahteva primio osporeni akt.
13. Dana 17. avgusta 2022. godine, Pošta Kosova je preko pošte obavestila Sud da je koverta podnosioca zahteva bila podneta u pošti Kosova dana 4. marta 2022. godine.
14. Dana 17. avgusta 2022. godine, Osnovni sud je podneo Sudu povratnicu koja pokazuje da je podnosilac zahteva osporeni akt primio dana 4. novembra 2021. godine.

15. Dana 12. oktobra 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

16. Iz spisa predmeta proizilazi da je 12. jula 2017. godine preduzeće „Vëllezërit Neziraj” d.o.o. podnelo tužbu Osnovnom sudu protiv tuženog „Kosovskog preduzeća za distribuciju i snabdevanje električnom energijom (KEDS) d.d., sa predmetom spora naknada stvarne štete i izgubljene dobiti.
17. Podnosilac zahteva je u tužbi naveo da se njegova delatnost obavljala kao privredna delatnost, prerada mesa, i da je tokom obavljanja ove delatnosti izgorelo više mašina koje su bile namenjene za preradu mesa. Sa posebnim naglaskom, podnosilac je naveo da je 30. maja 2017. godine došlo do kvara na mašinama, pošto od 07:00 do 10:00 časova nije bilo struje i da je možda došlo do nestanka struje a o ovim nestancima struje nisu bili unapred obavešteni od strane KEDS-a. Podnosilac zahteva je u vezi sa ovim događajem obavestio policiju Kosova kao i Državno tužilaštvo, koje je izvršilo odgovarajuće inspekcije. Shodno tome, podnosilac predstavlke je tužbom tražio da se glavni odgovorni za kvar na mašinama proglasi KEDS, koji je pružao usluge električne energije, i da je tražio iznos štete od 208.766,14 evra.
18. Jednog neodređenog dana, KEDS je, u svojstvu tuženog u celini osporio tužbeni zahtev podnosioca kao neosnovan, ističući da podnosilac zahteva nije izneo dokaze iz kojih bi se moglo zaključiti da je njegovom krivicom, kao snabdevača električnom energijom, prouzrokovana tražena šteta. Na kraju, KEDS je tražio da se zahtev podnosioca predstavlke odbije u celosti.
19. Dana 4. marta 2020. godine, Osnovni sud je Presudom [V.E.K. br. 329/17]: (I) odbio u celosti tužbeni zahtev podnosioca zahteva, podnet protiv tuženog KEDS d.d., u kojem je tražio da se tuženo obaveže da na ime kompenzacije stvarne materijalne štete, podnosiocu zahteva nadoknadi sumu od 128,392.14 €, a da na ime kompenzacije štete u obliku izgubljene dobiti nadoknadi sumu od 80,374.00 €, u ukupnoj sumi od 208,766.14 €, sve to uz kamatu u visini od 8 % godišnje računajući od dana podnošenja tužbe pored Sudom, odnosno od 12. jula 2017. godine, pa sve do konačne isplate, u roku od 7 dana od dana pravosnažnosti presude; (II) obavezao je podnosioca zahteva da tuženoj strani KEDS-u nadoknadi sumu sredstava u visini od 900.00 €, na ime kompenzacije troškova parničnog postupka, u roku od 7 dana od dana uručenja ove presude.
20. U obrazloženju svoje Presude, Osnovni sud je naglasio sledeće: *Iz izvedenih dokaza u ovom spornom pravnom predmetu, dokazano je da je poslovna delatnost tužioca prerada mesa i da je na dan 30.05.2017. godine deo njenih mašina za preradu mesa u fabrici imao kvarove. Takođe, iz izvedenih dokaza u ovoj spornoj pravnoj stvari, sud je dokazao da je tuženi snabdevao tužioca električnom energijom, ali je tužilac bio dužan da pribavi saglasnost za povećanje snage električne energije iz elektroenergetske saglasnosti od 19.08.2009. godine gde je dokazano da je tužena dala saglasnost tuženoj za korišćenje električne energije i da je najveća dozvoljena snaga 10 KW. Takođe, iz razmotrenih dokaza je dokazano da je tužilac u toku svog poslovanja povećavao snagu električne energije i da je tužena, nakon uvida preko ekipa u zapisniku sa brojem 0810604, dala upozorenje na ovo povećanje električne energije i naterala ga je da se u roku od 3 dana obrati Kancelariji za zaštitu potrošača u Peći da podnese zahtev za saglasnost. Tuženi strana je u zapisniku broj 2377291 od 28.03.2017.godine izvršio isključenje sa elektrodistributivne mreže. Sa druge strane,*

u spisima predmeta nema dokaza – zapisnika da je ponovno uključavanje izvršila tužena strana.

Sud ocenjuje da delatnost koju obavlja tuženi KEDS predstavlja delatnost sa povećanim rizikom po život, zdravlje i imovinu građana kod kojih se ova delatnost obavlja. Međutim, na osnovu izvedenih dokaza u ovoj spornoj pravnoj stvari, a posebno na osnovu veštačenja koje je sačinila grupa veštaka, sud je došao do zaključka da tužena strana nije odgovorna za naknadu štete i u ovom slučaju se ne može naći primena navedenih odredaba ZOO, za nanošenje štete iz delatnosti okrivljenog. Do ovakvog zaključka sud je došao na osnovu izveštaja grupe elektrotehničkih veštaka koji su dali mišljenje da direktan uzrok kvara na mašinama tužioca nije kolebanje električnog napona niti nepravilno snabdevanje električnom energijom od strane tuženog. Po oceni suda i na osnovu veštačenja grupe veštaka iz oblasti elektrotehnike, dopuna električne energije od strane tužioca za mesec maj 2017. godine iznosila je 105 KV sati energije, instalirana snaga 95 KV, u međuvremenu da je energetska saglasnost koju je dao tuženi za 10 KV i da je po uverenju suda tužilac bio dužan da podnese zahtev za dobijanje saglasnosti radi povećanja energetske snage u fabrici..

21. Na kraju, Osnovni sud je dao i pravni lek, i to: *“Protiv ove presude je dozvoljena žalba u roku od 7 dana, od dana uručenja Apelacionom sud u Prištini, a preko ovog suda.”*
22. Dana 30. juna 2020. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu protiv gore navedene presude Osnovnog suda, zbog povredi odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kao i zbog pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se napadnuta presuda izmeni gde će se usvojiti njegova tužba i njegov tužbeni zahtev kao osnovan ili da se napadnuta presuda poništi a predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje i ponovno odlučivanje.
23. Sa druge strane, KEDS je dao odgovor na žalbu sa predlogom da se žalba tužioca odbije kao neosnovana a da se napadnuta presuda potvrdi.
24. Dana 30. decembra 2020. godine, Apelacioni sud je u Rešenju [Ae. br. 196/20] odlučio da se odbaci žalba podnosioca zahteva kao nedozvoljena, a koja je bila podneta protiv Presude Osnovnog suda [V.EK. br. 329/17] od 4. marta 2020. godine. U obrazloženju svoj rešenja, Apelacioni sud je naglasio sledeće: *Apelacioni sud je nakon uvida i ocene spisa predmeta našao da je tužilac pobijanu presudu primio dana 17.06.2020. godine, dok je žalbu podneo 30.06.2020. godine, što znači da je žalba podneta nakon isteka zakonskog roka iz člana 509 tačka c) ZPP-a, koji je definisan kao: "protiv presude prvostepenog suda, stranke mogu podneti žalbu u roku od 7 dana od dana uručenja kopije presude, stoga, Apelacioni Sud, oslanjajući se na član 186 stav 2 ZPP-a, na osnovu kojeg je žalba bez roka ukoliko je podneta nakon isteka zakonskog roka za njeno podnošenje, kao i člana 196 ZPP-a, gde se propisuje da: Žalbu, nepotpunu ili nedopuštenu, drugostepeni sud odbacuje rešenjem, ako to nije uradio prvostepeni sud kako je to i propisano u članu 186 ZPP-a.*
25. Protiv gore navedenog rešenja Apelacionog suda, podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju zbog ozbiljnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se poništi rešenje Apelacionog suda kao i da se predmet vrati na ponovno razmatranje i ponovno odlučivanje. Sa druge strane, KEDS nije podneo odgovor na reviziju podnosioca zahteva.
26. Dana 6. oktobra 2021. godine, Vrhovni sud je u Rešenju [E.Rev. br. 14/2021] odbacio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva, koja je bila podneta protiv Rešenja Apelacionog suda [Ae. br. 196/20] od 30. decembra 2020. godine. U obrazloženju svog rešenja, Vrhovni sud je naglasio sledeće:

[...] Tužilac i tužena su bili u međusobnom poslovnom odnosu, pa u smislu člana 13.1 Zakona o Sudovima u Republici Kosovo, Službeni list br. 79/24.8.2010 (Zakon br. 03/L-199, a koja odredba je ostala na snazi i nakon kasnijih izmena i dopuna ovog zakona), propisuje se da je Odeljenje za Privredna pitanja Osnovnog suda nadležno za, između ostalog, pitanja koja se tiču sporova između domaćih i stranih pravnih lica u vezi sa njihovim poslovnim odnosima.

S obzirom na to da je postupak u privrednim sporovima poseban sporni postupak, na isti se primenjuju posebne odredbe, te s tim u vezi, tužilac ne može po pravnom osnovu tvrditi da je u ovom sporu povređen član 176.1 ZPP-a, kada se strankama ne da pravni lek za podnošenje žalbe u roku od 15 dana.

Navodi podnosioca zahteva

27. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporeno rešenje doneto uz povredu prava i osnovnih sloboda koje su zagantovane u članovima 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 49 [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava.
28. Podnosilac zahteva je svoje tvrdnje naveo u kontekstu zakonskih povreda odredbi Zakona o Parničnom postupku, odnosno člana 176 stav 1 gde je propisano da “ *Protiv donetog rešenja prvostepenog suda stranke mogu da izvrše žalbu u roku od petnaest (15) dana od dana uručenja kopije presude , ukoliko se ovim zakonom nije utvrđen neki drugi rok*”. Pored toga, u nastavku podnosilac zahteva navodi da se u nastavku stava naglašava da: “ *U sporovima iz izveštaja kojima je doneta presuda na osnovu menice ili čeka rok za žalbu je sedmodnevni.*”
29. Dakle, podnosilac navodi kao ključnu tvrdnju u pogledu roka za podnošenje žalbe da isti ne može biti izmenjen od strane suda niti se može skratiti čak i ako je postojala saglasnost stranaka u postupku.
30. U nastavku, podnosilac zahteva tvrdi da na osnovu člana 509 (c) ZPP-a, rok žalbe od 7 (sedam) dana je predviđen u privrednim sporovima koji su „hitne prirode“. Samim tim, prema navodima podnosioca zahteva, redovni sudovi su pogrešno primenili materijalno pravo tako što su na pravni savet primenili rok za žalbu na presudu, rok za hitne privredne sporove, iako se u okolnostima konkretnog slučaja vodi postupak za naknadu štete. Samim tim, po navodima podnosioca zahteva, odlukama redovnih sudova su povređene odredbe člana 31 Ustava.
31. U nastavku, podnosilac smatra i da je Vrhovni sud, bez ikakvog pravnog oslonca i suprotno svim odredbama koje regulišu ovo pitanje, doneo rešenje kojim je prethodne akte potvrdio umesto da ih ukine i predmet vrati na razmatranje sadržaja žalbe prvostepenom sudu, u kom slučaju je, prema njegovim rečima, povređen član 49. Ustava u pogledu prava na rad i obavljanje profesije.
32. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da se njegov zahtev proglasi „očigledno prihvatljivim”; da se usvoji zahtev podnosioca zahteva u celini kao prihvatljiv i da se utvrdi da je došlo do povrede osnovnih prava koja su zagantovana članovima 31 i 49 Ustava; kao i da se predmet vrati na ponovno razmatranje time što će biti prihvaćena žalba kao blagovremena za nastavak postupka.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih .*

2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*

3. *Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*

(...)

Član 49 [Pravo na rad i obavljanje profesije]

1. *Garantuje se pravo na rad.*

2. *Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto.*

ZAKON Br. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

Član 176

176.1 *Protiv donetog rešenja prvostepenog suda stranke mogu da izvrše žalbu u roku od petnaest (15) dana od dana uručenja kopije presude , ukoliko se ovim zakonom nije utvrđen neki drugi rok. U sporovima iz izveštaja kojima je doneta presuda na osnovu menice ili čeka rok za žalbu je sedmodnevni.*

[...]

Član 186

[...]

186.2 *Žalba je bez roka ukoliko je podneta nakon isteka zakonskog roka za njegovo podnošenje.*

[...]

Član 196

Žalbu, nepotpunu ili nedopuštenu, drugostepeni sud odbacuje rešenjem, ako to nije uradio prvostepeni sud (član 186).

Član 505

505.1 *U postupku za rešavanje trgovinskih sporova primenjuju se odredbe ovog zakona o opštem parničnom postupku, ukoliko u odredbom ovog poglavlja nije predviđeno drugačije.*

Član 509

U postupku rešavanja trgovinskih sporova važe sledeći rokovi:

[...]

c) rok od sedam (7) dana za žalbu protiv presude ili rešenja;

[...]

ZAKON Br. 03/L-199 O SUDOVIMA REPUBLIKE KOSOVO

Član 13

Odeljenja za privredne sporove Osnovnog suda

1. Departman za ekonomska pitanja Osnovnog suda je nadležan za sledeća pitanja:

1.1. sporovi između domaćih i stranih pravnih lica u vezi sa njihovim privrednim pitanjima;

1.2. reorganizacija, stečaj i likvidacija pravnih lica, ako zakonom nije drugačije propisano;

1.3. sporovi u vezi sa smetanjem poseda, osim nepokretne imovine, između stranaka iz podstava 1.1. ovog stava;

1.4. sporovi u vezi sa povredom konkurencije, zloupotrebom ili monopolskim i dominantnim položajem na tržištu, kao i monopolistički sporazumi;

1.5. zaštita svojinskih prava i intelektualne svojine;

1.6. sporovi u vezi sa avionskim kompanijama, za koje se primenjuje Zakon o avionskim kompanijama, isključujući sporove u vezi prava putnika; i;

1.7. druge zakonom predviđene slučajeve.

Ocena prihvatljivosti zahteva

33. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.
34. U tom smislu, Sud se prvenstveno poziva na stav 4 člana 21 [Opšta načela] i na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 21

[...]

4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva .

Član 113

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način .

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

35. Sud se takođe poziva i na uslove o prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvenstveno poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ .

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva .”

Član 48
[Tačnost podneska]

" Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori ."

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...].”

36. U tom pravcu, Sud prvenstveno utvrđuje da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede prava i osnovne slobode, koja važe za pojedince i za pravna lica (vidi slučajeve Suda, KI10/20, podnosilac *“Regionalna kompanija za vodosnabdevanje “Hidroregjioni Jugor” D.D. – Jedinica Nova Gora Prizren*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. oktobra 2020. godine, stav 35; i KI41/09, podnosilac zahteva *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14; i KI35/18, podnosilac zahteva *“Bayerische Versicherungsverband”*, Presuda od 11. decembra 2019. godine, stav 40).
37. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova, Sud prvo naglašava da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno Rešenje Vrhovnog suda [E. Rev. br. 14/2021] od 6. oktobra 2021. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva utvrđena Zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređeni u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima određenim u članu 49. Zakona.
38. Pored ovoga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume o prihvatljivosti koji su propisani u stavu (2) pravila 39 (Kriterijumi o prihvatljivosti) Poslovnika o Radu. Pravilo 39 (2) Poslovnika o Radu propisuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući i kriterijum da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Preciznije, pravilo 39 (2) propisuje da:

Pravilo 39

(Kriterijumi o prihvatljivosti)

"(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju ."

39. Sud prvo ističe da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika o Radu..
40. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrnog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi.
41. U smislu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je isti očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarrantovane Ustavom.
42. Na taj način, Sud prvenstveno podseća da se okolnosti slučaja tiču jedne tužbe koju su podnosioca zahteva – preduzeće Vëllezërit Neziraj podneli protiv KED-a, uz navode da je došlo do prouzrokovanja štete na mašinama preduzeća za preradu mesa, a kao rezultat nepravilnog snabdevanja i neadekvatnog napona električne energije. Tužbeni zahtev podnosioca zahteva je razmotren od strane Odeljenja za Privredna pitanja pred Osnovnim sudom u Prištini koje je u celini odbilo tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao neosnovan, gde je na osnovu zahteva zatraženo od tuženog KEDS da nadoknadi štetu u ukupnoj sumi od 208,766.14 Evra. U svojoj presudi, Osnovni sud je dao pravni lek: *“Protiv ove presude je dozvoljena žalba u roku od 7 dana od dana uručenja, Apelacionom sudu u Prištini, a preko ovog suda.”* Nakon toga, podnosilac zahteva je uložio žalbu nakon propisanog roka Osnovnog suda od 7 dana, gde je ta žalba bila odbačena kao nedozvoljena od strane Apelacionog suda. Posle toga, podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju gde je naglasio da se u njegovom slučaju trebao primeniti rok za žalbu od 15 dana, a ovaj zahtev je odbijen kao neosnovan od strane Vrhovnog Suda.
43. Podnosilac zahteva osporava zaključke redovnih sudova pred Sudom, navodeći tvrdnje koje su povezane sa proceduralnim garancijama koje su zagarrantovane članom 31 Ustava. S tim u vezi, podnosilac zahteva, između ostalog, stavlja naglasak na *pogrešno tumačenje zakona*. Podnosilac zahteva takođe navodi i tvrdnje u vezi sa povredama člana 49 Ustava.

Što se tiče tvrdnji o pogrešnom tumačenju zakona

44. Podnosilac zahteva osporava pred Sudom zaključke redovnih sudova, tvrdeći da je došlo do povrede člana 31 Ustava. S tim u vezi, podnosilac zahteva, između ostalog, stavlja naglasak na pogrešno tumačenje Zakona o Parničnom postupku, jer se u njegovom

slučaju trebao primeniti član 176 stav 1 ZPP-a, gde je propisano da " *Protiv presude prvostepenog suda, stranke mogu podneti žalbu u roku od 7 dana od dana uručenja kopije presude po ukoliko se ovim zakonom nije utvrđen neki drugi rok* ". Samim tim, prema navodima podnosioca zahteva član 509 (c) ZPP-a, rok žalbe od 7 (sedam) dana se predviđa u privrednim sporovima koji su " *hitne prirode* ".

45. U razmatranju ovih navoda, Sud prvenstveno naglašava da je ova tvrdnja u suštini povezana sa pogrešnom primenom primenljivog zakona od strane Vrhovnog suda, tvrdnje koje, Sud, u skladu sa svojom sudskom praksom kao i sudskom praksom ESLJP-a, smatra " *navodima četvrte instance* ".
46. U kontekstu ove kategorije zahteva, Sud naglašava da je on, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njegove karakteristike, koje su utvrđene u EKLJP-u, (vidi, s tim u vezi, objašnjenje u Praktičnoj smernici ESLJP-a od 30. aprila 2020. godine o kriterijumima o prihvatljivosti; deo I. Neprihvatljivost na osnovu merituma; A. Zahtevi koji su očigledno neosnovani; 2. "Četvrti stepen", stavovi 281 i 288), načela subsidiarnosti i doktrine četvrte instance, dosledno isticao razliku između " *ustavnosti* " i " *zakonitosti* " i potvrdio da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu, koje je navodno izvršio redovan sud, osim i u meri u kojoj su se takvim greškama mogla povrediti prava i slobode koje su zaštićene Ustavom ili EKLJP-om. (vidi, u ovom kontekstu, između ostalog, slučajeve Suda [KI96/21](#), podnosilac zahteva *Xhelal Zherka*, Rešenje o neprihvatljivosti od 23. septembra 2021. godine, stav 49; [KI145/20](#), podnosilac zahteva *Hafize Gashi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 22 april 2021. godine, stav 33; [KI179/18](#), podnosilac zahteva *Belgjyzar Latifi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac zahteva *Akcionarsko Društvo Limak Kosovo International Airport S.H.A., "Adem Jashari"*, Rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), podnosilac zahteva *Lumturije Murtezaj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosilac zahteva , *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "Barbas"*, Rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60).
47. Sud je takođe dosledno ponavljao da nije njegova dužnost da ponovo pregledava zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem ili primenom materijalnog prava i sam ne može da oceni činjenice koje su dovele do toga da redovni sud donese jednu umesto druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud " *četvrtog stepena* ", što bi imalo za rezultat prekoračenje granica postavljenih u njegovoj nadležnosti (vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a, [García Ruiz protiv Španije](#), presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 kao i reference korišćene tu; i vidi, takođe slučajeve suda [KI49/19](#), citirano iznad, stav 48; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), citirano iznad, stav 61).
48. Sud, ipak, naglašava da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe utvrđuju i okolnosti pod kojima treba napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je napred navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da reše probleme oko tumačenja primenljivog zakona, uloga Suda je da se uveri ili proveriti da efekti ovog tumačenja budu kompatibilni sa Ustavom i EKLJP (vidi predmet ESLJP-a [Miragall Escolano i drugi protiv Španije](#), presuda od 25. maja 2000. godine, stavovi 33-39; i vidi, takođe, slučaj Suda [KI154/17](#) i [KI05/18](#), citiran u tekstu iznad, stav 63). U principu, takav izuzetak je povezan sa slučajevima za koje se ispostavilo da su očigledno proizvoljni, uključujući one u kojima je sud " *primenio zakon na očigledno pogrešan način* " u konkretnom predmetu i koji je mogao rezultirati " *proizvoljnim* " ili " *očigledno nerazumnim* " zaključcima za dotičnog podnosioca (vidi slučaj Suda [KI154/17](#) i [05/18](#), citiran u tekstu iznad, stavovi 60 do 65 i tu korišćene reference).

49. S tim u vezi, Sud podseća da u okolnostima ovog konkretnog slučaja, glavne tvrdnje podnosioca zahteva su povezane sa pogrešnim tumačenjem ZPP-a od strane redovnih sudova. U suštini, podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi delovali u suprotnosti sa odredbama člana 176 ZPP, kada su pogrešno primenili član 509 (c) ZPP-a.

50. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva, Apelacioni sud je u Rešenju [Ae. br. 196/20] od 30. decembra 2020. godine, naglasio sledeće:

Apelacioni sud je nakon uvida i ocene spisa predmeta našao da je tužilac pobijanu presudu primio dana 17.06.2020. godine, dok je žalbu podneo 30.06.2020. godine, što znači da je žalba podneta nakon isteka zakonskog roka iz člana 509 tačka c) ZPP-a, koji je definisan kao: "protiv presude prvostepenog suda, stranke mogu podneti žalbu u roku od 7 dana od dana uručenja kopije presude, stoga, Apelacioni Sud, oslanjajući se na član 186 stav 2 ZPP-a, na osnovu kojeg je žalba bez roka ukoliko je podneta nakon isteka zakonskog roka za njeno podnošenje, kao i člana 196 ZPP-a, gde se propisuje da: Žalbu, nepotpunu ili nedopuštenu, drugostepeni sud odbacuje rešenjem, ako to nije uradio prvostepeni sud kako je to i propisano u članu 186 ZPP-a.

51. Razmatrajući tvrdnje podnosioca zahteva, Vrhovni Sud je u rešenju [E. Rev. br. 14/2021] od 6. oktobra 2021. godine, naveo razloge zbog kojih je odbio reviziju, naglašavajući sledeće:

"[...] U presudi prvostepenog Suda, dat je pravni lek za rok od 7 dana unutar kojeg strane mogu da podnesu žalbe, i stranke su bile obavezne da poštuju jedan takav rok, jer je taj isti rok i propisan u članu 509 tačka (c) ZPP-a, kada se govori o privrednim sporovima. Tužilac i tužena su bili u međusobnom poslovnom odnosu, pa u smislu člana 13.1 Zakona o Sudovima u Republici Kosovo, Službeni list br. 79/24.8.2010 (Zakon br. 03/L-199, a koja odredba je ostala na snazi i nakon kasnijih izmena i dopuna ovog zakona), propisuje se da je Odeljenje za Privredna pitanja Osnovnog suda nadležno za, između ostalog, pitanja koja se tiču sporova između domaćih i stranih pravnih lica u vezi sa njihovim poslovnim odnosima.

S obzirom na to da je postupak u privrednim sporovima poseban sporni postupak, na isti se primenjuju posebne odredbe, te s tim u vezi, tužilac ne može po pravnom osnovu tvrditi da je u ovom sporu povređen član 176.1 ZPP-a, kada se strankama ne da pravni lek za podnošenje žalbe u roku od 15 dana."

52. U ovom aspektu, Sud smatra da je Vrhovni sud kroz osporenu odluku potvrdio odluke nižih instanci, u okolnostima konkretnog slučaja, adresirao i opravdao tvrdnje podnosioca zahteva, uključujući i one koje se odnose na pogrešne tumačenje odredaba ZPP-a.

53. Dakle, imajući u obzir tvrdnje koje su navedene od strane podnosioca zahteva i činjenice koje su podnete sa njegove strane, kao i obrazloženja redovnih sudova koja su navedena iznad, Sud smatra da podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao i potkrepio svoje tvrdnje da su redovni sudovi možda primenili zakon na pogrešan način, i, samim tim, njegove tvrdnje u vezi sa pogrešnim tumačenjem i primenom zakona na snazi se kvalifikuju kao tvrdnje koje spadaju u kategoriju "četvrtе instance" i kao takve, odražavaju tvrdnje na nivou "zakonitosti" i nisu argumentovane na nivou "ustavnosti". Zbog toga, iste su očigledno neosnovane po ustavnim osnovama, kako je to i određeno u stavu (2) pravila 39 Poslovnika o Radu.

54. S tim u vezi, da bi se izbegli neposrazumi od strane podnosioca zahteva, Sud ističe da "pravda" koja se zahteva članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a nije

„suštinska“, već „proceduralna“ pravda. U praktičnom smislu, i u principu, to se izražava kontradiktornim postupkom, gde se strane saslušavaju i postavljaju pod istim uslovima pred relevantnim sudom. (vidi, [KI131/19](#), podnosilac zahteva *Sylë Hoxha*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. aprila 2020. godine, stav 57; i [KI49/19](#), citirano iznad, stav 55).

55. Tačnije, ovo podrazumeva da se stranama tokom jednog pravičnog i nepristrasnog postupka treba: (i) omogućiti sprovođenje postupka na osnovu načela kontradiktornosti; (ii) da im se mora dati mogućnost da tokom različitih faza postupka predoče argumente i dokaze koje smatraju relevantnim za svoj slučaj; (iii) da su svi argumenti, objektivno gledano, koji su bili relevantni za rešavanje njihovog slučaja, propisno saslušani i razmotreni od strane sudova; (iv) da im se garantuje da su činjenični i pravni razlozi za osporene odluke detaljno razmatrani; i da su, u skladu sa okolnostima slučaja, (v) garantuje da su postupci u celini gledano bili pravični a ne prizvoljni. (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, citirano iznad, stav 29; i slučaj Suda, [KI131/19](#), citirano iznad, stav 58). Sud smatra da u okolnostima konkretnog slučaja, podnosilac zahteva nije argumentovao da to nije slučaj.
56. Sud takođe naglašava da član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP ne garantuju nikome povoljan ishod u sudskom postupku niti predviđaju da Sud dovodi u pitanje primenu materijalnog prava od strane redovnih sudova u parničnom sporu, gde obično jedna strana dobija, a druga gubi. (vidi, između ostalog, slučajeve Suda, [KI118/17](#) sa podnosiocem *Şani Kervan i drugi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 17. januara 2018. godine, stav 36; [KI49/19](#), citirano iznad, stav 54; i [KI99/19](#), podnosilac zahteva *Persa Raičević*, Rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stav 48).
57. Sud, na kraju, takođe naglašava da nezadovoljstvo podnosioca zahteva rezultatom postupka pred redovnim sudovima samo po sebi ne može pokrenuti argumentovani navod o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom (vidi, slučaj ESLJP-a, [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske](#), br. 5503/02, Presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).

Što se tiče tvrdnji u vezi sa povredama člana 49 Ustava

58. U nastavku Sud takođe podseća da podnosilac zahteva navodi da je u okolnostima ovog konkretnog slučaja, osporena odluka Vrhovnog suda doneta i uz povredu njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane u članu 49 Ustava.
59. Što se tiče navoda o povredi prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članom 49 Ustava, Sud podseća da prema dobro uspostavljenoj sudskoj praksi ESPLJ-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa uslovom (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi kada je ispunjen jedan od dva karakteristična uslova i to:
- a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji način su one povređene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta to sasvim očigledno (vidi, u tom smislu, predmet ESLJP-a: [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03 od 31. maja 2005. godine, takođe, vidi, predmet [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine);
  - b) kada podnosilac/teljka zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio/la svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih

domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove/njene kontrole i koje ga/je sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odredi drugačije (vidi slučaj Suda [KI166/20](#), podnosilac zahteva, *Ministarstvo rada i Socijalne zaštite*, Rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 42).

60. U ovom konkretnom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da je rešenjem Vrhovnog suda, *“na proizvoljan način”* povredilo njegova individualna prava kao i da je došlo do povrede člana 49 Ustava, ali isti, ne objašnjava specifično kako je došlo do povrede ovog člana Ustava. S tim u vezi, Sud podseća da je dosledno isticao da samo pozivanje i spominjanje članova Ustava i EKLjPa nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da obezbede obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve [KI175/20](#), sa podnosiocem: *Kosovska Agencija za Privatizaciju*, Rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila 2021. godine, stav 81; [KI166/20](#) citirano iznad, stav 52; [KI04/21](#), sa podnositeljkom zahteva: *Nexhmije Makolli*, Rešenje o neprihvatljivosti od 11. maja 2021. godine, stavovi 38- 39).
61. U okolnostima ovog konkretnog slučaja, podnosilac zahteva izuzev pozivanja na član 49 Ustava, nije obrazložio na jasan i adekvatan način kako je ovaj član mogao biti povređen u osporenoj Odluci. Stoga, Sud smatra da su navodi podnosioca zahteva o povredi člana 49 Ustava, navodi koji pripadaju kategoriji *„nepotkrepljeni ili neobrazloženi“* navodi, jer je podnosilac zahteva samo citirao jednu odredbu Ustava, ne objašnjavajući kako je došlo do povrede iste. Samim tim, ova tvrdnja je očigledno neosnovana po ustavnim osnovama, kako je to i propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika o Radu.

Zaključak

62. Na kraju, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca zahteva neprihvatljiv, zato što: (I) navodi o povredama člana 31 Ustava u vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva o pogrešnom tumačenju i o pogrešnoj primeni zakona na snazi, su navodi koji spadaju u navode *“četvrtog stepena”*; i kao takvi ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani po ustavnim osnovama; kao i (II) navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredama člana 49 Ustava, se ocenjuju kao očigledno neosnovanim jer ovi navodi spadaju u navode koji pripadaju kategoriji *“nepotkrepljenih ili neobrazloženih”* navoda. Stoga, zahtev se u celini proglašava neprihvatljivim kao očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je to i propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i u skladu sa Pravilom 39 (2) i 59 (2) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 12. oktobra 2022. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo Rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani